Влада - Радам !

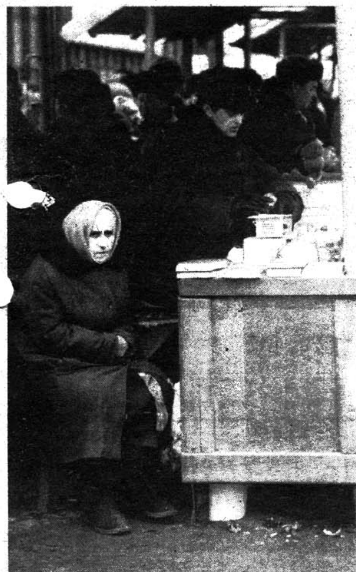
Голос України

Газета Верховної Ради України №232 (732) ♦ Вівторок, 7 грудня 1993 року ♦ Ціна договірна.

Спасибі рідному урядові за батьківську турботу про ціни

(З почутого в магазині)

6 грудня, коли у вагон метропоїзда вкотився гурт циганчат-жебрачків, а погляди пасажирів метнулись від них подалі, уява жваво намалювала іншу картинку: геть усіх пасажирів з простягнутими одне до одного руками.

За одним-однісіньку ніч лібералізація цін на продовольчі товари наблизила нас усіх до межі, за якою стоїть жебрацтво. І зауважте: для того, щоб буханець українського хліба виріс у ціні з 1220 карбованців до 2 тисяч, а, скажімо, батон з борошна вищої якості підскочив у ціні з 1300 до 2300 карбованців, ніяких циркулярів згори навіть не знадобилося. Державна комерційна фірма з продовольства і торгівлі «Київ» спільно з управлінням торгівлі столиці були вимушені переглянути роздрібні ціни, бо з 1-го грудня підприємства втратили дотації і пільги, пов'язані з подорожчанням енергоресурсів — з одного боку, а з другого — вартість зерна зросла приблизно на 30 відсотків.

Зрештою, з цих причин зросли роздрібні ціни і на м'ясомолочну продукцію. Наведу «молочний» приклад. Закупівельна ціна тонни молока на 1 грудня становила 1,5 мільйона карбованців. А до цього молоко закуповували на фермах по 500 тисяч карбованців, а за калькуляцією торговельних закладів проводили 220 тисяч карбованців, решта покривалася за рахунок дотації. Інакше кажучи, в основі нашого ціноутворення лежать не реальні витрати на собівартість продукції, не попит і пропозиція, а волевиявлення столоначальника і вміння «крутитися» на місцях.

(Закінчення на 8-й стор.)

Абзац з листа

Тільки-но починаються розмови про соціальний захист людей, то мене аж морозом пробирає. Це означає: треба бігти із залишками тих папірців, що у нас називають грошима, до магазину і скуповувати скільки можна харчів. Бо завтра все буде у сто чи тисячу разів дорожче. Краще вже нічого не казали б про той захист, бо ті «захищають», а ті грабують. І живи як хочеш.

Пенсіонер ПЕЦЮК.
Трускавець Львівської області.

На запрошення парламенту Великобританії

На запрошення парламенту Великобританії 6 грудня до Лондона відбула делегація Верховної Ради України на чолі з І. С. Плющем.

У програмі візиту — ознайомлення з діяльністю вищих органів законодавчої та виконавчої влади, обговорення питань подальшого розвитку україно-британських відносин.

Разом з делегацією відбула група українських підприємців, які мають налагоджувати ділові зв'язки з бізнесменами Великобританії.

Фотоінформація

Захист територіальної цілісності й недоторканності кордонів, суверенітету держави — головне завдання Збройних Сил України. Про це заявив 4 грудня на урочистих зборах у Міністерстві оборони, присвячених Дню Збройних Сил України, Президент Леонід Кравчук.

Верховний Головнокомандуючий поздоровив захисників Вітчизни з святом, розповів про політику, яка здійснюється щодо зміцнення незалежності країни, в галузі військового будівництва. Він вручив погони генерала армії України міністру оборони України Віталію Радецькому, свідоцтва про присвоєння чергових військових звань великій групі генералів і офіцерів.

Леонід Кравчук оглянув і затвердив нову військову форму для військовослужбовців Збройних Сил, Прикордонних і Внутрішніх військ, ознайомився із зразками Бойового Прапора, Пранорів видів Збройних Сил.

З доповіддю на урочистих зборах виступив міністр оборони України генерал армії України Віталій Радецький.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Продиктовано в номер

Партій багато. «Просвіта» — одна

IY з'їзд «Просвіти», що відбувався 4—5 грудня в Українському домі, збігся з 125-річним ювілеєм цього Всеукраїнського товариства імені Т. Шевченка. Озираючись на свою славну історію, учасники форуму, на якому були присутні 425 делегатів, Голова Верховної Ради України І. Плющ, урядовці, народні депутати, все ж зосередили увагу на проблемах сьогодення. «Партій в Україні сьогодні багато, а «Просвіта» — одна», — окреслив місце товариства в політичному житті держави П. Мовчан і закликав просвітян до активної участі в майбутній передвиборній кампанії. Однодумцем голови Веукраїнського товариства виступив і Президент України: в привітанні учасникам урочистого вечора, що відбувся в Національній опері, Л. Кравчук підкреслив: «Просвіта — не просвітянство... Йдеться не лише про збереження і розвиток мови... «Просвіта» — це рух оновлення і поступу держави...»

День Збройних Сил України у Севастополі

У Севастопольському матроському клубі відбувся урочистий вечір, присвячений другій річниці Збройних Сил України. Командувач ВМС України віце-адмірал В.Безкоровайний заявив, що «Український флот успішно будується і в недалекому майбутньому число кораблів значно зросте».

Дипломатичні дуелі

Позиція України щодо ядерної зброї є новим викликом європейській безпеці й стабільності. Тому Рада Північноатлантичного співробітництва (РПАС) стане дійсно ефективною, якщо оперативно реагуватиме на такі виклики. Цю заяву зробив, виступаючи на черговій сесії РПАС, міністр закордонних справ Росії А.Козирев.

Втім яструбині заклики російського дипломата не справили очікуваного ним враження на учасників сесії РПАС. І головно завдяки спокійній і виваженій позиції української делегації на чолі з А.Зленком. Під час засідань у Брюсселі український міністр закордонних справ провів зустрічі з держсекретарем США У.Крістофером, генсеком НАТО М.Вернером, міністрами закордонних справ інших європейських держав. На них ще раз було наголошено, що Україна поступово скорочуватиме свій ядерний потенціал.

Внаслідок цього, пише французька «Монд», учасники сесії у заключному комюніке однозначно не засудили позицію Києва у питаннях ядерного роззброєння. Це, пише газета, віддзеркалює позицію ряду західних країн, які вважають: гарантії безпеки з боку ядерних держав могли б сприяти тому, щоб позиція України стала м'якіша.

Ще одна форма боротьби за виживання — канікули

Як повідомив прес-центр Міністерства освіти, чутки про закриття через борги за комунальні послуги Кам'янець-Подільського педагогічного і Львівського лісотехнічного інститутів, Чернівецького університету, деяких столичних вищих навчальних закладів перебільшені. Держава справді недодала освітянській галузі 200 мільярдів карбованців, але, починаючи з третьої декади листопада, уряд все ж почав повертати обіцяне. Цих коштів вистачило для того, щоб виплатити стипендії, зарплату, ліквідувати заборгованість перед комунальними службами лише до 10 листопада. Тому Міносвіти запропонувало розпочати зимову сесію з 10 грудня і завершити на початку січня, студентські канікули провести 3 січня — 6 лютого, учнівські — 25 грудня — 15 січня.

Зберуться за «круглими столами»

Представники зарубіжних товариств і організацій зв'язків з Україною з-понад 40 країн приїдуть днями до Києва. Тут з 8 по 12 грудня відбуватиметься зустріч під назвою «Зарубіжна громадськість і Україна: перспективи співтовариства». Організувала її Федерація товариств зв'язків із зарубіжними країнами «Україна».

З українського боку в ній братимуть участь керівники міністерств України, народні депутати, громадські діячі.

Під час зустрічі плановано обговорити роль громадськості в міждержавних відносинах, влаштувати «круглі столи». Також буде підписано ряд угод про співробітництво, встановлюватимуть контакти у сфері бізнесу.

Військовий аташе посольства Німеччини в Україні Юрген Кевіч з дружиною Маргіт передали Печерському медичному дитячому територіальному об'єднанню в Києві ліки від військового відомства ФРН.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

НАСТУПНІ ВИБОРИ — ВАЖЛИВА ПІДВАЛИНА НАШОЇ ДЕРЖАВИ

З виступу Голови Верховної Ради України І. ПЛЮЩА на нараді з питань підготовки і проведення виборів народних депутатів України

Я був і є прихильником того, щоб наступні вибори проходили одноразово — і до місцевих Рад, і до Верховної Ради. Але на засіданні Верховної Ради вирішили, що треба ці вибори розділити. Думаю, що нічого страшного не сталося. Просто доведеться двічі проводити кампанію. Це може трішки накладніше буде.

Головне для нас сьогодні — провести ідеологічну роботу серед населення, щоб люди прийшли на вибори. Кого будуть обирати, це вже їхня справа. Наша справа сьогодні — роз'яснити, що всі, хто бажає добра Україні, хто хоче бачити Україну правовою, демократичною державою, повинен взяти участь у виборах. Це буде тією підвалиною, яка необхідна для розбудови нашої демократичної України.

Те, що сьогодні робиться навколо України, я вам скажу, не піддається здоровому глузду. Головну скрипку, на жаль, відіграє наш північний сусід — Росія, яка у зв'язку з ратифікацією Верховною Радою Договору «Старт-1» і Лісабонського протоколу подає факти у відверто викривленому дзеркалі. Якось зайшов до мене один наш депутат і каже, що американські бізнесмени підписали українську пресу тільки на перший квартал.

Я це вам кажу для того, щоб ви зрозуміли, скільки в нас «доброзичливців». Але не треба робити з цього ніякої паніки. Я ще раз повторюю: бути Україні чи не бути, давно визначено. І це факт такий, який є.

Ось нас хотіли утримати в рубльовій зоні. Але ж рубля не було і в Росії з 1990 року. Рубля не було навіть для російських підприємств. Закінчуються в Росії і енергоносії.

Пам'ятаєте, як недавно називали 600 мільйонів тонн нафти, яку ми разом в колишньому Союзі добували. А зараз прогнозується добувати 295 мільйонів тонн. Ось чути, що й на Сахаліні немає вугілля для електростанції, так само, як і на нашій Вуглегірській. У нас багато спільних питань, і якщо і Росія, і Україна, і інші республіки переходять від посткомуністичного адміністративно-командного суспільства до ринкового, то це треба робити за єдиними правилами.

Або взяти нашу цінову політику. Ми на машини ціни вирівняли, на метал вирівняли, на ліс вирівняли, на нафту вирівняли, а на продукцію сільського господарства вони залишилися такі собі, символічні. То скільки б ми з вами не тримали міліції, нашу продукцію вивезуть, тому що коли сьогодні м'ясна вирізка наша коштує долар, а в Англії чи у Франції п'ять, значить, вивезуть туди, де більше платять.

Держава закупила в селі продукцію сільського господарства не за гроші, а за папірці, ці папірці Національний банк викинув на ринок, пішла гіперінфляція, і тепер село загнане в кут. І це що, тільки в Україні?

Зателефонував мені один знайомий і каже: «Вже соромно по Москві ходити, на кожному розі стоять наші люди і сумки розкривають з ковбасами, сосисками. І продають все удвічі дешевше, ніж в Україні».

Дехто каже, що Україна сьогодні над проваллям, що вона у такій кризовій ямі, з якої не вийде ніколи. Все це марення, з такими нам не по дорозі. Треба, щоб вони щось починали робити, а не тільки займалися балачками. Вибори оберуть новий вищий законодавчий орган, який зможе розібратися з тим, що ми зробили і що ще треба зробити, щоб Україна зміцнювалася, обрала курс надалі найвдаліший.

Ще один аспект. Не раз проривалися думки, що хтось хоче поховати Ради. Я вам хочу сказати відверто, що ми не хочемо ні поховати Ради, ні рятувати такі Ради, які були. Ми хочемо, щоб у нас була демократична держава. А демократична держава обов'язково має представницькі органи влади. І якщо вони в Україні будуть називатися Радами, нічого страшного, більше того, люди вже звикли, знають, що це таке.

Ми провели експеримент з розмежування влади. Розмежувати її треба тому, щоб кожен робив одну і ту ж справу, вдаючись до різних форм і методів. Але не можна розмежувати відповідальність.

Ми до виборів направляємо такий закон, яким буде передбачено, що першу особу обирає все населення, а команду формує з представницьким органом влади. Представницький орган влади існує для того, щоб ця голова пам'ятала, що є ще той орган, який йому є противагою. Бо якщо немає противаги, це може призвести до небажаних наслідків.

Не біда, що в цьому дехто бачить відновлення вертикалі. Нічого схожого, це буде зовсім інша, ніж та, яку ми бачили раніше. Вона буде в розумних межах.

От недавно Леонід Макарович підписав указ про делегування частині південних областей повноважень розпоряджатися загальнодержавним майном. Які тут дзвінки залунали! І про Крим нагадували. А що в Криму? Сьогодні його керівництво ніде не заявило, що вони хочуть мати своє власне військо, кордони, фінансово-кредитну і банківську системи. Банк вони свій хочуть мати, але це ще не фінансово-кредитна і банківська системи. І вихід на зовнішньоекономічну діяльність вони мають право. То й що? Якщо ми демократична правова держава, то повинні дати право регіону діяти, виходячи з власних і загальнодержавних інтересів.

І останнє. Як нам зиму цю вижити. Ви знаєте, в магазинах були ціни, наприклад, на м'ясо — [illegible] тисяч, а на базарі — 30 тисяч. [illegible] такими порядками ми не вийдемо на нормальне господарювання. Ніде в світі немає такого, щоб на базарі ціна була вища, ніж у магазині.

Відпускаючи ціни, ми повинні день і ніч думати, як дати адресну дотацію тим людям, які не витримають світових цін. Але все це треба пройти. Бо тільки тоді ми зможемо створити фінансову систему в Україні, яка діятиме надійно і дасть нам змогу жити і будувати. Тоді ми зможемо говорити про якусь стабілізацію купона до рубля чи долара.

А коли переконаємось, що стабілізація сталася, можна думати про введення власної гривні, яка, звичайно, допоможе у стабілізації фінансів і суспільства.

Продовжуючи тему

ЧМП: «БЛАСКО» — НЕЗАКОННОНАРОДЖЕНЕ ДИТЯ

Комісія Одеської обласної Ради народних депутатів вважає за неправомірну зміну форм власності Чорноморського морського пароплавства

Депутати зажадали від 17-ї сесії облради, що відбулася 30 вересня, доручити компетентній групі своїх колег проаналізувати правомірність зміни форми власності ЧМП, бо з'явилися небезпідставні побоювання, що оте "переродження" ЧМП, м'яко кажучи, — не на користь державі Україна.

І ось комісія, хоча й не без труднощів (й у «Бласко» — ЧМП далеко не завжди й не в повному обсязі надавали необхідні документи, чинили інші перепони), завершила роботу, підготувала досить об'ємний і докладний підсумковий документ.

Коли віз попереду коня

Як ото дитя народжується за законами природи, так і «Бласко» мало б створюватися за законами держави. Бо майно ЧМП, інших підприємств і організацій, що згідно з відповідними указом та наказом ставало власністю створюваного акціонерного судноплавного концерну, досі було власністю держави. Проте у даному разі багато що робилося ніби спеціально супроти чинних законодавчих актів.

Наприклад, процедура утворення концерну. Згідно із Законом України «Про господарські товариства» (ст. 36) ще до появи акціонерного товариства мали б укласти установчий договір між тими, хто хоче об'єднатися для спільної діяльності, повідомити про намір створити АТ, здійснити передплату акцій товариства, провести установчі збори майбутніх членів АТ, створити саме товариство і прийняти його статут. А тут поставили воза поперед коня: президентський указ вийшов у серпні, міністерський наказ — у вересні, а статут «Бласко» — ЧМП Жовтневий райвиконком Одеси зареєстрував аж 21 жовтня (?) Які там збори, які акції, який статут?! Є далеко простіший шлях: міністр узяв та й видав наказ, згідно з яким на базі структурних підрозділів ЧМП терміново створювали різноманітні самостійні підприємства, що тут же, за цим же наказом входили до складу акціонерного судноплавного концерну «Бласко». Без зволікання, єдиним розчерком пера. Щоправда, й без згоди на те відповідних трудових колективів, хоча добровільність входження до таких господарських товариств передбачена законодавством. Отже, що там воля 26 тисяч працівників ЧМП, коли є воля адміністраторів? Аж потім, уже «під наказ», реєстрували, як пусту формальність, статут концерну. Отож не дивно, що статут той, констатує депутатська комісія, будучи спрямованим на зміну форми власності підприємства, суперечить кільком чинним Законам України, в т. ч. «Про власність», «Про підприємства в Україні», «Про господарські товариства», а також президентському Указу «Про корпоратизацію підприємств».

А звідси й висновок комісії: треба негайно звернутися до Південноукраїнської транспортної прокуратури з поданням опротестувати рішення виконкому Жовтневої райради про реєстрацію отакого статуту.

А хто біля керма?

Маю на увазі — біля керма новостворюваного концерну. І тут, відомо, є відповідні законодавчі вимоги: а що концерн — формування акціонерне, то його вищим органом мали б бути загальні збори акціонерів (ст. 41 Закону України «Про господарські товариства»). А виконавчим органом, що керує поточною діяльністю, — правління чи інший орган, обрані отими зборами. На чолі правління — голова, котрого обирають чи призначають згідно зі статутом. А як у «Бласко»? Вгадали — все навпаки: ще до створення концерну його президентом було призначено Павла Кудюкіна. Він своїм наказом сформував правління (таке, зрозуміло, яке влаштовувало б його особисто), яким тепер і керує.

Чи не може при цьому скластися ситуація, що президент акціонерного концерну, маючи необмежену, по суті, владу, не будучи відповідальним перед акціонерами, самочинно вирішуватиме всі найважливіші питання? Може, — висловлюють думку члени депутатської комісії. І підтверджують це фактами. Всупереч, скажімо, Указу Президента України «Про корпоратизацію підприємств», без участі наглядової ради, створення якої передбачає цей же указ, не погоджуючи свої дії з акціонерами, президент концерну особисто приймає рішення про те, що «Бласко» має бути закритим (а не відкритим, як передбачає указ) акціонерним товариством, визначає, як розподіляти прибутки, кому бути інвесторами і т.ін.

А чого варте самоуправство під час створення різних спільних підприємств? У департаменті морського і річкового транспорту, що є державним органом, ніхто нічого не погоджує, тут навіть списків таких СП немає. Не видали в «Бласко» відповідних документів і депутатській комісії. Чому раптом отака завіса таємниці? Дещо, проте, стало відомо. Використовуючи державне майно, керівництво пароплавства створює СП з інофірмами Німеччини, Англії, Туреччини та деяких інших країн, які діють за законами не України, а зарубіжжя. При цьому наша держава зазнає чималих збитків. Чимало фактів засвідчують особливу любов керівників ЧМП до іноземних фірм. Причому любов без взаємності — принаймні стосовно усього колективу пароплавства.

Деякі висновки: куди йде «Бласко» — ЧМП?

Спочатку трохи вельми невеселої статистики. Чиста валютна виручка ЧМП за перше півріччя нинішнього року (пізніших даних поки що немає) становила 412,2 мільйона інвалютних карбованців проти 6462 мільйонів у перше півріччя торік. Зниження — у 16 разів. Різко впали й інші показники роботи. Як констатує власний економічний департамент ЧМП, «негативні значення мають практично всі найважливіші результативні показники».

Отака загальна картина «перебудови» в ЧМП — «Бласко». На її тлі депутатська комісія Одеської облради, зробивши висновки про наявність серйозних порушень законів України під час зміни форми власності і створення спільних з іноземними фірмами підприємств, вважає за необхідне терміново провести парламентське розслідування ситуації, що склалася у найбільшому пароплавстві України. А Одеській обласній Раді члени комісії запропонували:

звернутися до Президента України Л. Кравчука з проханням про негайну відміну Указу № 303 від 13.08.1993 року і про проведення службового розслідування обставин його підготовки;

звернутися до Генерального прокурора України В. Дацюка з проханням опротестувати наказ міністра транспорту України О.Климпуша № 296 від 10.09.1993 року;

просити Кабінет міністрів України звернути увагу на відсутність контролю з боку Міністерства транспорту за ефективністю використання державного майна, що перебуває у віданні ЧМП, а також вжити негайних заходів для впорядкування виплати заробітної плати у пароплавстві;

просити Південноукраїнського транспортного прокурора В.Серафимова, прокурора Одеської області В.Іванова перевірити додержання законодавства України в ЧМП і на його підприємствах, а також законність створення у ЧМП спільних підприємств.

...Отже, ще один досить серйозний «дзвінок» з приводу ситуації в ЧМП — підприємстві, від діяльності якого вирішальною мірою залежить «морська доля» нашої молодої держави. Невже й він наразиться на глуху стіну у столичних коридорах?

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент
«Голосу України».

Одеса.

У Кабінеті міністрів України

Постанова

від 2 грудня 1993 р. № 975

Київ

Про додаткові грошові виплати населенню у зв'язку з підвищенням роздрібних цін і тарифів

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Установити з 1 грудня 1993 р. щомісячні додаткові грошові виплати населенню у таких розмірах:

1) 63 тис. карбованців:

а) працівникам, які перебувають у трудових відносинах з підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності та підпорядкування (крім працюючих пенсіонерів), оплата праці яких за попередній місяць разом з додатковими грошовими виплатами, передбаченими підпунктом 1 пункту 1 цієї постанови не перевищує 20 розмірів мінімальної заробітної плати, встановлених постановою Верховної Ради України від 25 листопада 1993 року.

Додаткові грошові виплати провадяться за основним місцем роботи за рахунок:

коштів, що спрямовуються на виплату основної заробітної плати понад розрахункову величину фонду споживання, — працівникам підприємств і госпрозрахункових організацій;

коштів відповідних бюджетів — працівникам установ і організацій, що утримуються за рахунок коштів бюджету;

б) засудженим, які залучаються до праці (крім тих, що відбувають покарання у виховно-трудових колоніях), а також особам, що перебувають у лікувально-трудових профілакторіях Міністерства внутрішніх справ, за умови виконання ними норм виробітку або встановлених завдань.

Додаткові грошові виплати нараховуються на особовий рахунок, за місцем відбуття покарання або лікування за рахунок коштів, що спрямовуються на виплату основної заробітної плати понад розрахункову величину фонду споживання;

в) особам, які втратили роботу у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці, в тому числі з ліквідацією, реорганізацією або перепрофілюванням підприємства, установи, організації, скороченням чисельності або штату працівників, і за якими зберігається середня заробітна плата за попереднім місцем роботи на період працевлаштування, але не більш як на три місяці.

Додаткові грошові виплати провадяться за попереднім місцем роботи за рахунок коштів підприємств, установ і організацій, що спрямовуються на виплату основної заробітної плати понад розрахункову величину фонду споживання. В разі ліквідації підприємства, установи, організації виплати здійснюються ліквідаційною комісією за рахунок коштів, передбачених на цю мету;

г) особам, звільненим з роботи у зв'язку з ліквідацією підприємства, установи, організації, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею віку трьох років.

Додаткові грошові виплати провадяться органами соціального захисту населення за місцем проживання за рахунок коштів Пенсійного фонду з наступним відшкодуванням витрат з місцевих бюджетів;

д) докторантам, аспірантам очної форми навчання та клінічним ординаторам.

Додаткові грошові виплати провадяться за місцем навчання за рахунок джерел, з яких здійснюється виплата стипендій.

2) 44 тис. карбованців:

а) пенсіонерам усіх категорій (крім тих, що перебувають на повному державному утриманні), розмір пенсій яких за попередній місяць разом з додатковими грошовими виплатами передбаченими підпунктом 2 пункту 1 цієї постанови не перевищує 10 розмірів мінімальної пенсії, встановлених постановою Верховної Ради України від 25 листопада 1993 року.

Додаткові грошові виплати провадяться за місцем одержання пенсії за рахунок коштів, з яких здійснюється виплата пенсій;

б) безробітним, які одержують допомогу по безробіттю або стипендію на період професійної підготовки та перепідготовки.

Додаткові грошові виплати провадяться органами працевлаштування за місцем реєстрації за рахунок коштів Державного фонду сприяння зайнятості населення;

в) жінкам з числа військовослужбовців, звільнених із Збройних Сил, Національної гвардії, Прикордонних військ, Служби безпеки, військ цивільної оборони, інших військових формувань у зв'язку з вагітністю та пологами.

Додаткові грошові виплати провадяться органами соціального захисту населення за місцем проживання за рахунок коштів державного бюджету;

г) одному з непрацюючих працездатних батьків або особі, яка їх замінює і здійснює постійний догляд за дитиною-інвалідом до досягнення нею віку 16 років.

Додаткові грошові виплати провадяться органами соціального захисту населення за місцем проживання за рахунок коштів місцевих бюджетів;

3) 25 тис. карбованців:

а) особам, які мають право на одержання допомоги на дітей віком до 16 (учнів — до 18) років відповідно до глави 7 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», — на кожну дитину.

Додаткові грошові виплати провадяться за місцем роботи (навчання, служби) матері, у разі, коли мати не працює (не вчиться, не служить), — за місцем роботи (навчання, служби) батька, у разі відсутності батьків — за місцем роботи (навчання, служби) осіб, які їх заміняють;

якщо батьки (особи, які їх заміняють) не працюють (не вчаться, не служать) — за місцем їх проживання органами соціального захисту населення за рахунок коштів місцевих бюджетів;

б) учням професійних навчально-виховних закладів (крім тих, що перебувають на повному державному утриманні), студентам вузів очної форми навчання.

Додаткові грошові виплати провадяться за місцем навчання за рахунок коштів, призначених для виплати стипендії.

2. Щомісячні додаткові грошові виплати провадяться за окремими відомостями і не включаються до посадових окладів та тарифних ставок. У грудні цього року здійснити ці виплати упереджено до 15 числа.

3. Міністерству фінансів врахувати витрати, пов'язані з додатковими грошовими виплатами населенню у змінах державного бюджету на 1993 рік.

4. Рекомендувати Національному банку разом з міністерством фінансів вирішити питання про надання Пенсійному фонду пільгового кредиту для здійснення додаткових грошових виплат населенню у зв'язку з підвищенням роздрібних цін і тарифів.

5. Міністерству праці, Міністерству економіки та Міністерству фінансів давати роз'яснення з питань проведення додаткових грошових виплат.

6. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1993 р. № 674 «Про додаткові грошові виплати населенню у зв'язку з підвищенням роздрібних цін».

Виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра України Ю. ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ.
Міністр Кабінету Міністрів України І.ДОЦЕНКО.

Постанова

від 2 грудня 1993 р. № 976

Київ

Про межу малозабезпеченості та підвищення розмірів цільової грошової допомоги непрацездатним громадянам з мінімальними доходами

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити межу малозабезпеченості з 1 грудня 1993 р. у розмірі 197 тис. крб. на душу населення.

Виходити із цього розміру для визначення права непрацездатних громадян з мінімальними доходами на одержання цільової грошової допомоги на прожиття та розміру цієї допомоги.

2. Установити з 1 грудня 1993 р. розмір цільової грошової допомоги на прожиття в сумі до 77 тис. карбованців.

3. У зв'язку із встановленням відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 2 грудня 1993 р. № 975 «Про додаткові грошові виплати населенню у зв'язку з підвищенням роздрібних цін і тарифів» додаткових грошових виплат цільова грошова допомога на оплату житла, комунальних послуг, електроенергії та придбання і доставку палива, передбачена постановою Кабінету Міністрів України від 2 червня 1993 р. № 394 «Про цільову грошову допомогу громадянам з мінімальними доходами», не надається.

4. Міністерству соціального захисту населення, Міністерству праці та Міністерству фінансів у десятиденний термін внести до Положення про порядок призначення і виплати цільової грошової допомоги громадянам з мінімальними доходами зміни, що випливають з цієї постанови.

5. Міністерству праці, Міністерству економіки, Міністерству статистики, Міністерству соціального захисту населення, Міністерству фінансів щомісячно аналізувати динаміку індексу споживчих цін і у разі потреби подавати Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо перегляду розмірів межі малозабезпеченості та цільової грошової допомоги непрацездатним громадянам з мінімальними доходами.

6. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1993 р. № 675 «Про межу малозабезпеченості та підвищення розмірів цільової грошової допомоги непрацездатним громадянам з мінімальними доходами».

Виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра України Ю. ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ.
Міністр Кабінету Міністрів України І. ДОЦЕНКО.

Постанова

від 2 грудня 1993 р. № 974

Київ

Про заходи у зв'язку з підвищенням мінімального розміру заробітної плати

У зв'язку із встановленням з 1 грудня нового розміру мінімальної заробітної плати Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Підвищити з 1 грудня 1993 р. тарифні ставки і посадові оклади працівників, військовослужбовців, осіб рядового та начальницького складу у порядку, передбаченому постановою Кабінету Міністрів України від 2 червня 1993 р. № 393 «Про підвищення заробітної плати на державних підприємствах, в установах, організаціях».

Зазначене підвищення може бути проведено:

на державних підприємствах, в установах і в організаціях, що перебувають на господарському розрахунку, а також орендних, заснованих на державній власності, — в межах фонду споживання, збільшеного порівняно з 1990 роком у 1500 разів;

на підприємствах і в організаціях, діяльність яких повністю або частково фінансується із бюджету і на яких тарифні ставки і посадові оклади працівників установлюються за умовами оплати праці, що діють на госпрозрахункових підприємствах і в організаціях, — виходячи з реальних можливостей, але не більш як 1500 разів проти діючих у 1990 році.

2. В абзацах третьому, четвертому та шостому пункту 4 Положення про регулювання фондів споживання підприємств, установ і організацій у 1993 році, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 1993 р. № 471, число «500» замінити на число «1500».

3. Установити, що всі види державної допомоги, компенсацій, стипендій визначаються виходячи з мінімальної заробітної плати 60 тис. крб. на місяць, збільшеної в 1,8 раза.

4. Підприємствам, установам і організаціям:

визначати розміри виплат, що відповідно до чинного законодавства обчислюються із середнього заробітку (допомога у разі тимчасової непрацездатності, вихідна допомога, відпускні тощо), з урахуванням нових тарифних ставок і посадових окладів, у порядку, встановленому постановою Кабінету Міністрів України від 21 березня 1992 р. № 140 «Про додаткові заходи у зв'язку з підвищенням заробітної плати» (ЗП України, 1992 р., № 3, ст. 80);

провести перерахунок розміру компенсації шкоди, заподіяної працівникові внаслідок ушкодження здоров'я при виконанні ним трудових обов'язків, з одночасним збільшенням тарифних ставок і посадових окладів на величину їх фактичного підвищення.

5. Установити допомогу з державного соціального страхування на поховання у розмірі 600 тис. карбованців.

У разі смерті пенсіонера його сім'ї або особі, яка здійснила похорон, виплачується допомога на поховання в розмірі двомісячної пенсії померлого, але не менше 600 тис. карбованців.

6. Установити щомісячні компенсаційні виплати у розмірі 20 тис. крб. непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за інвалідом 1 групи, або за престарілим, який досяг 80-річного віку.

7. Міністерству праці та Міністерству фінансів давати у разі потреби роз'яснення щодо застосування цієї постанови.

8. Визнати такими, що втратили чинність:

постанову Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1993 р. № 671 «Про заходи у зв'язку з підвищенням мінімального розміру заробітної плати»;

постанову Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1993 р. № 672 «Про підвищення тарифних ставок і посадових окладів працівників та визначення базового фонду споживання підприємств, установ і організацій з 1 вересня 1993 року».

9. Ця постанова набуває чинності з 1 грудня 1993 року.

Виконуючий обов'язки Прем'єр-міністра України Ю. ЗВЯГІЛЬСЬКИЙ.
Міністр Кабінету Міністрів України І. ДОЦЕНКО.

Точка зору

Державі потрібні ті, кому є що втрачати вдома

Сьогодні вже геть усім зрозуміло, що українська номенклатура, зосередивши у своїх лавах значний інтелектуально-організаційний потенціал, м'яко кажучи, не стала рушієм суспільно-економічного прогресу. Кажуть: вона не усвідомила своїх нових економічних інтересів як національна буржуазія. Так, це правильно і, певно, стосується тієї частини номенклатури, яка ніколи і нічим, окрім ленінських кімнат, не керувала, а також тих господарників, які вже не можуть працювати по-новому. Ніде правди діти — таких повно.

Але я ніколи не повірю, що переважна більшість господарської номенклатури не знає, що їй робити зі своїми підприємствами. Але не роблять, воліють краще їх тимчасово закрити. Головних причин цього, на мій погляд, може бути дві: по-перше, вони елементарно бояться червоно-коричневого рецидиву. По-друге (і це головне!), їм вигідна така загальна безгосподарність, коли можна зробити так, щоб за забезпечення виробничого процесу голова боліла в держави-централізатора, а супердивіденди, приховані від оподаткування, можна було класти до власної кишені. Чи, приміром, використати для цього державні пільги, ліцензії, квоти тощо. А щоб було спокійніше, купони переводять у «зелені» — і за кордон. Затим і самі туди ж, а вдома ті, кого звикли називати «партією влади», прикриють. Відомий економіст В.Лановий називає нашу економіку сьогодні «суперцентралізованим управлінням у м'якому варіанті», який привів до одного — до втрати керованості економікою з боку держави. Ось вам парадокс: держава нічим не керує, але має забезпечувати виробників усім необхідним. Згодьтеся, це не просто дивно.

Але й це не вся номенклатура і не вся «партія влади». Є серед них і такі, кому є що втрачати вдома, хто зрозумів, що можна не вивозити капітал за кордон, а вкласти його вдома, стати справжнім господарем. І рухомості, і нерухомості. Ті, хто розуміє: для того щоб іти на ринки світу, треба спершу завоювати свій, внутрішній, і створити для захисту власних інтересів відповідну політико-правову базу. Чи не тому декотрі новоявлені магнати, в хорошому смислі цього слова, сьогодні прагнуть створити так звані «вільні економічні зони», а частина населення регіонів їх підтримує. За цим стоїть не тільки економічний сепаратизм, а ще й прагнення самотужки подолати кризу, звільнитися від пресу Києва і спробувати все робити самим. Чому б не глянути на такі зони саме з цього боку, коли вже не вдається мудро керувати з Києва?

Тож «партія влади» і номенклатура неоднорідні. Цілком можливо, що невдовзі вони зі свого середовища сформують «партію» тих, кому є що втрачати в Україні. Тих, хто зможе, приміром, разом з програмою подолання кризи висунути й команду фахівців під кожний з пунктів цієї програми. Тих, хто зможе створити в Україні такий клімат, щоб вигідно було не красти й вивозити капітали за кордон, а щоб коли, даруйте, на слові, вже щось маєш, то вигідно було вкладати вдома і, використовуючи свої здібності, заробляти й далі. Логіка тут проста: я не закликаю пробачити тим, хто щось украв, я просто стверджую, що коли нема можливості всім одночасно стати заможними (а цього, як бачите, немає), то треба не заважати тим, хто й сьогодні може працювати. Вони чи не найбільше зацікавлені в тому, щоб не було неконтрольованого вибуху невдоволення народу, який може змести всіх. А отже, вони реально дбатимуть про роботу для людей і про добробут. Це, так би мовити, урок Жовтня, який увійшов у генетичну пам'ять господарів усього світу. Тому потрібно не їх експропріювати, а самим прагнути стати господарями в Україні. Хоч маленькими, але реальними. Хто сьогодні заважає, наприклад, створити у нас найсприятливіше податкове середовище, широко здійснювати приватизацію, щоб усім хоч потроху дати приватної власності, гарантувати захист інвестицій як внутрішніх, так і закордонних? Зрозуміло, що ті, хто не думає про завтра. А тоді теж житимуть люди. Тож сьогодні Україні потрібна партія господарів-прагматиків, а не каліфів на обумовлений законом про вибори час. І хто її створить — не так уже й важливо, важливо, щоб скоріше і щоб усі це відчули.

Володимир СКАЧКО.

Зверніть увагу

КВАРТИРА НЕ ГОТОВА? ВИПИСУЙТЕ ОРДЕР!

Григорій Гаврилович, не приховуючи задоволення, показував першу секцію житлового комплексу із трьох секцій та аптеки.

— Газ підведений... Ви торкніться до батареї — відчуваєте? Тепло пішло...

А я слухав директора науково-дослідного центру «Комунар», роздивлявся навкруги і все намагався згадати, коли останній раз читав про введення в дію житла, збудованого на кошти підприємства...

На пам'ять спадали хіба що публікації про «довгобуди». Враховуючи цю обставину, 5-поверховий житловий комплекс за 20 кілометрів від Чернігова заслуговував принаймні на добре слово.

— Три роки тому, коли закладали фундамент, планували ліквідувати чергу на житло за рік-два. А сьогодні, чесно кажучи, не взявся б за будівництво, — зізнається директор «Комунара» Г. Партала. —Спасибі головному підприємству «Квант», що допомагало фінансами, бо наші прибутки останнім часом різко знизилися. Районна держадміністрація теж не залишила наодинці з проблемами. Так що наші черговики, заходячи до майбутньої оселі, добрим словом заслужено згадають директора НДІ «Квант» Степана Денисовича Ігнатенка і голову Чернігівської районної держадміністрації Олександра Петровича Полковниченка. Це завдяки їм я сьогодні можу сміливо дивитися в очі черговикам.

Але то сьогодні вони черговики, а завтра мріють стати новоселами. І щоб це «завтра» не розтягувалося на місяці, просять районну держадміністрацію піти на... порушення існуючих правил і видати перші тридцять ордерів на квартири, готовність яких становить 85 процентів, або хоча б закріпити квартири за черговиками рішенням держадміністрації.

І нічого дивного тут нема. Всім хочеться опорядити омріяну квартиру на свій смак і розсуд, аби не зривати тільки-но поклеєні будівельниками шпалери, не бити зайві дірки у стінах...

І тут НДЦ «Комунар» готовий допомогти своїм. Опоряджувальні матеріали, сантехніка, електропристрої вже закуплені і лежать на складах. Бери, новоселе, роби, як от тобі заманеться.

Подібні новації колись запроваджувалися у Чернігові. Комусь сподобалося, хтось скаржився. Свого часу однієї скарги було достатньо, аби перекреслити пошуки нового, вигідного та зручного людям.

Може, нині параграф інструкції не стане на заваді новоселам? І до нового року вони не тільки матимуть ордери, а й устигнуть розгорнути роботи у власних давно омріяних квартирах?

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Чернігівський район Чернігівської області.

Продиктовано в номер

Віче у Севастополі

5 грудня на площі Нахімова відбулося так зване народне віче, що зібрало близько двох тисяч жителів міста. Голова т. зв. «Российского народного совета Севастополя», депутат ВР Криму і Севастопольської міськради О.Круглов звинуватив деяких членів «народного совета» в нелюбові до Росії і в недостатньому патріотизмі. І тут же висунув свою кандидатуру на пост президента Республіки Крим. Потім були звинувачення в «недостаточной приверженности России» на адресу зареєстрованого кандидата у президенти Республіки Крим депутата ВР Криму Сергія Шувайникова. Сам же Шувайников сказав, що оскільки Круглов є членом політради «Русской партии Крыма», яка висунула його (Шувайникова) кандидатом у президенти: то Круглов повинен вийти з цієї партії, оскільки «не може бути двох кандидатів від однієї партії». Спостерігачі стверджують, що в російських рухах і партіях Севастополя, а можливо, і всього Криму відбувся фактичний розкол. Чи вдасться лідерові «Русской партии Крыма» С. Шувайникову об'єднати прихильників «русской идеи» в Криму — покаже час.

Народне віче прийняло звернення до Президента РФ Б. Єльцина, до народу Росії. В ньому висловлюється протест у зв'язку з тим, що севастопольці не можуть взяти участь у виборах до Федеральних зборів Росії, відзначається, що севастопольці проти нового проекту Конституції РФ, оскільки «в нього не внесена стаття про російський федеральний статус Севастополя і півострова Крим». Учасники мітингу вимагають виконати постанову ВР РФ від 9 липня 1993 року щодо російського статусу Севастополя, вважають незаконним усунення від участі у виборчій кампанії Хасбулатова, Руцького «та інших патріотів Росії».

На зв'язку Берлін

«СТАРТУВАЛИ»... КУДИ?

Після ратифікації Верховною Радою України Договору «Старт-1» наша держава опинилася у складній ситуації. Рішення парламенту в Києві не принесло українській політиці очікуваного успіху та визнання. Навпаки, на обрії міжнародної політики вимальовується геть негативна реакція зарубіжної громадської думки. Прихильність — якщо взагалі щось таке зараз існує — висловлюють тільки Президентові Л. Кравчуку за його реалістичну позицію в ході ратифікаційних дебатів.

Так, мабуть Президент краще оцінив ситуацію, ніж автори прийнятої резолюції. Можливо, більшість депутатів зайняла саме таку, а не іншу позицію через відсутність реальної інформації про ставлення майже всього світу до цієї проблеми. Не виключено, що більшість членів парламенту не знає всіх складнощів і упереджень, притаманних свідомості світової громадськості. На жаль, українська преса, яка не має кореспондентів у столицях світу, не була спроможна критично і всебічно висвітлити проблему ратифікації. Обов'язком Міністерства закордонних справ України і тих депутатів ВР, які побували у західних метрополіях і спілкувалися не тільки (як то переважно у нас буває) з діаспорним гетто, було докладне з'ясування негативних наслідків для України у випадку такого рішення, що його саме й прийнято і яке вже приносить більше лиха, ніж користі і престижу.

На думку берлінських дипломатичних експертів, уся акція з боку України була підготована по-дилетантськи. Замішання на Заході викликав підписаний у Масандрі протокол про передання ракет Росії і пізніша мовчанка українського уряду щодо тієї справи. Києву так чи інакше треба було спочатку провести ряд довірчих дипломатичних зондажів, щоб знати, як далеко може піти у своїх реальних, а не ілюзорних очікуваннях. Мав бути опрацьований меморандум з точними даними щодо коштів і строків роззброєння.

Цього не сталося, а київська прес-конференція, яку влаштував уряд з участю міністрів і депутатів, на думку авторів звітів з західних посольств, була більше спрямована на внутрішній, ніж на зовнішній ужиток. Пояснення під час її були переважно пропагандистські, у декого — емоційні і тому взагалі непотрібні, тоді як конкретики щодо стану ракет, можливостей України тримати їх у порядку без російської допомоги, явно бракувало. Натомість була претензійність вимог щодо бажаних гарантій, яких, до речі, теперішній Україні — без реформ і за наявності виборчого закону «старої моделі», — ніхто не дасть, ба навіть не пообіцяє.

У Києві, мабуть, забули, що світ нині порівнює Україну з Росією за розвитком економічних та політичних реформ, приватизації, законодавства щодо землі, за вдосконаленням банківської системи, грошової політики, і перш за все з точки зору можливостей самостійн... політичних партій у наст...них виборах, президентської влади у Москві і в Києві. І тут Україна програє майже на сто відсотків, і, чи не вперше в історії, не через диктатуру або експансіонізм Москви, а тільки з власної вини, або, інакше кажучи, недозрілості внутрішньої демократії і за браком реальної, а не романтичної зовнішньої політики. Після ратифікації «Старту-1» нині більше, ніж до цього, Україні загрожує самотність у «компанії» з нещасними ракетами. Не слід забувати, що Україна перед усім світом обтяжена комплексом Чорнобиля. А це у західній ментальності означає, що українцям не можна давати до рук ані мирного, ані бойового атому, бо вони до цього ще не доросли. До того ж, так само, як ніхто на Заході не хотів «підпрягатися» тягті матеріальні витрати після Чорнобиля, так само або ще менше схочуть давати гроші на знищення українських ракет.

Богдан ОСАДЧУК.

У партіях і рухах

У КРИМУ Є УКРАЇНСЬКА ПАРТІЯ

276 делегатів з усіх районів та міст півострова прибули на установчий з'їзд Українського Громадянського Конгресу Криму.

З доповіддю «Про політичну ситуацію в Криму» виступив голова товариства вчених «Крим з Україною» Петро Вольвач. Особливу увагу зосередив на тому, що в Криму нехтують українські закони, назвав багато прикладів, зауважив, що навіть державних прапорів України нема на будинках ВР та уряду Криму. «Витвором партократії» назвав кримську автономію Л.Лук'яненко, який виступив від блоку демократичних сил України.

Усі промовці говорили про підготовку до наступних виборів Верховної Ради України і Криму, а також Президента України. А вибори Президента Криму пропонували бойкотувати.

Делегати прийняли статут і програмні принципи нової політичної організації (партії) — Український Громадянський Конгрес Криму (УГКК), який і звернувся до ВР України з вимогою розглянути на своїх пленарних засіданнях питання про систематичне порушення Республікою Крим Конституції і чинного законодавства України.

Лідером нової партії обрано голову Кримської організації Спілки офіцерів України, начальника кафедри українознавства Сімферопольського вищого будівельного училища полковника Степана Литвина, який заявив, що після цього звільняється у запас.

Олександр ПІЛАТ.

Експрес-інформація

«Розвідка» на Кавказ

Президент Росії Б. Єльцин розпочав робочу поїздку на Північний Кавказ. У Владикавказі він заявив журналістам, що під час візиту до цього регіону спробує виробити і віднайти рішення з ключових проблем осетино-інгушського врегулювання. Чечня уважно стежить за поїздкою російського Президента. Представник Дж. Дудаєва заявив, що у Грозному готові мирними засобами розв'язати політичні проблеми між Чечнею і Росією, але поки що з Москви жодних пропозицій не отримано.

Поранено бургомістра Відня

Внаслідок вибуху бомби дістав серйозні поранення віденський бургомістр Хельмут Цильк. Вибуховий пристрій було закладено до листа, якого він отримав. На думку експертів, терористичний акт організували правоекстремістські організації.

Незалежний кандидат стає Президентом

Рафаеля Кальдеро обрано Президентом Венесуели. За повідомленням АП, за 77-річного ветерана політичного життя країни віддали голоси 29,5 відсотка виборців. Р. Кальдеро уже був Президентом Венесуели у 1969—1974 роках. На виборах він виступав як незалежний кандидат.

Докласти максимум зусиль

для виконання угод про принципи палестинського самоврядування у секторі Газа і районі міста Єрихон закликав зацікавлені сторони глава ізраїльського МЗС Шимон Перес. Міністр закордонних справ Ізраїлю в інтерв'ю радіостанції «Саут аль-Араб» сказав, що ісламський рух опору «хамас» намагається всіляко підривати мирний процес у регіоні. У цьому зв'язку міністр закордонних справ Ізраїлю вказав на небхідність продовжити переговори з Організацією визволення Палестини.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

Що почім

ЗА ДЕФІЦИТ БЮДЖЕТУ У 20 ТРИЛЬЙОНІВ ЩЕ ТРЕБА ПОБОРОТИСЬ

За прогнозними даними Мінфіну, 20-трильйонний бюджетний дефіцит у 1993 році ще треба заробити. В Кабінеті міністрів «підбили бабки»: треба профінансувати доплати пенсійного фонду у розмірі 5 трильйонів, продотувати різницю між оптовими і роздрібними цінами м'ясомолочної продукції у розмірі 9 трильйонів карбованців, витрати житлово-комунального сектора у розмірі 3,5 трильйона карбованців, кинути на здешевлення побутового газу 2 трильйони карбованців і таке інше.

Користувалися цього разу двома арифметичними діями: додаванням і множенням. Її ще не лічили, а все показувало, що у грудні доведеться також друкувати гроші. Бо варіантів збути дефіцит бюджету принаймні у 20 трильйонів карбованців нібито не було.

Сергій ВУСАТИЙ.

У сусідів

ЯКЩО ПЕРЕБУДОВУВАТИ, ТО СТРУКТУРНО

Близько 100 підприємствам Білорусі надано право користуватися пільговою податковою системою. Така підтримка з боку держави — один із заходів, передбачених «Програмою структурної перебудови промисловості у 90-і роки». У підготовці програми, реалізація якої вже розпочалася, брали участь експерти міжнародних організацій, відповідних міністерств і відомств, галузевих НДІ, Білоруської науково-промислової асоціації, комерційних структур.

«Згідно з програмою, — пояснив завідуючий сектором машинобудівного комплексу управління промисловості, міждержавних зв'язків і матеріальних ресурсів Ради Міністрів Республіки Білорусь Костянтин Остринський, — взято курс на підтримку тих підприємств, які випускають складну і побутову техніку, що має попит за кордоном і, передусім, у Росії. Адже значною мірою в обмін на цю продукцію республіка одержує нафту і газ, що особливо важливо сьогодні. Таких підприємств у нас близько двадцяти».

Найбільш сприятливий режим передбачений і для підприємств верстатобудування, електроніки, виробництва комп'ютерів та обладнання зв'язку. Увійшли до програми й проекти, зорієнтовані на насичення внутрішніх потреб ринку. Зокрема, передбачається будівництво Зельвенської ДРЕС, організація виробництва дизельних двигунів для сільгоспмашин, освоєння випуску пасажирських автобусів та інше.

Білінформ — Укрінформ.

НИТКА АРІАДНИ,

чи Шлях через лабіринт

Минуло чимало часу відтоді, як Верховна Рада прийняла Закон «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон».

Відомо, що їх типів у різних куточках планети дуже багато. Кожна зона заслуговує на увагу і варта того, щоб її започаткувати і випробувати у будь-якому регіоні України. Минув майже рік, як з'явилася законодавча база, але до Верховної Ради України пропозицій надходить дуже мало. Як виняток з'явився проект Закону «Про спеціальну (вільну) економічну зону в Закарпатській області», який відхилено парламентом. Причини цього ми знаємо.

Вивчаючи досвід функціонування спеціальних зон у різних країнах світу, неможливо знайти аналогії того, що було запропоновано для Закарпаття. Відомо, що в Бразилії і Мексиці є економічні зони, які займають досить великі території. У Мексиці, наприклад, до такої зони належить сягаюча території прилеглих до кордону із США провінцій і завширшки 20 кілометрів смуга. Але й там йдеться про підприємства цієї смуги, а не про населені пункти. Можна згадати Росію, Верховна Рада якої назвала вільними зонами Санкт-Петербург, Виборг, Приморський та Алтайський край, Новгородську та Читинську області, Сахалін, Єврейську автономну область. Але там далі проголошення справа так і не пішла.

Цілковита більшість вільних економічних зон — це дуже невеликі за площею території, до складу яких не входять населені пункти. Логічно постає питання: якщо світ, впроваджуючи вільну зону як елемент інтеграції окремих держав до світових ринкових структур, започаткував їх як мікротериторії, то чому Україна, котра зовсім не має в цьому досвіду, хоче розпочати експеримент з величезного регіону? Якщо керівництво Закарпатської області вірить у доцільність і ефективність вільної зони, то чому воно не бажає рухатись шляхом Європи, Азії чи інших регіонів планети. Чому б не започаткувати і не випробувати ефективність такої системи в аеропорту Ужгорода за прикладом Шенона в Ірландії. Тим більше, що саме там і народилася така форма господарювання? Ми не можемо забувати, що створення ВЕЗ — це свого роду торговельна операція України з іноземним капіталом. І мусимо мати на увазі, що зона — це частина території держави, де встановлюються і діють спеціальні правовий режим і право, запроваджуються пільгові митні, валютно-фінансові, податкові та інші умови господарської діяльності. Світова практика показує, що в таких зонах можуть створюватись умови, до яких наші люди ще не готові психологічно. Маю на увазі зменшення соціальних гарантій, зниження ролі профспілок, збільшення тривалості робочого тижня та інше. Надзвичайно важливо пам'ятати, що у ВЕЗ валюта обов'язково функціонує у режимі вільної конверсії. А коли так, то, якщо ми хочемо, щоб Закарпаття не перетворилось у величезний «чорний ринок», у центр транзитної спекулятивної торгівлі, куди, як у трубу, полетять валютні і товарні цінності держави, його треба відмежувати від України ще одним кордоном. Встановлення на основних шляхах традиційних митних постів проблеми не розв'яже. Скільки такий кордон коштуватиме і чи потрібен він сьогодні Україні?

Для людей, котрі вважають, що ВЕЗ — це майже панацея від усіх наших проблем, треба підкреслити: статистика ставить під сумнів ефективність зони з точки зору поширення передової технології, методів управління, навчання робочої сили, підвищення якості і технологічного рівня продукції загалом у державі, яка створює зону. Треба мати на увазі й те, що чим більше інфраструктура і стимули у ВЕЗ відрізняються від наявних на решті території держави, тим менший вплив ВЕЗ на економіку держави. Закордонні компанії, інвестуючи зону, продовжують орієнтуватися головно на своїх традиційних постачальників, використовують наявну систему господарських зв'язків. Тож частка місцевої сировини і матеріалів у продукції зони буде не завжди вагома. Зрозуміло, що і прибуток держави від ВЕЗ на першому етапі не буде значним.

Створюючи ВЕЗ, треба законом жорстко регламентувати експорт із зони. Підприємства зони будуть зацікавлені всю продукцію продати в Україні. Маючи великі пільги, підприємства вироблятимуть продукцію невисокої якості і наповнювати внутрішній ринок, що призведе до великих валютних труднощів, особливо за умов нестачі твердої конвертованої валюти.

За кордоном зони, про які ми ведемо мову, називаються експортними зонами або зонами експортної торгівлі. У Бразилії, наприклад, для заохочення підприємства зони звільняють від податків. Держава жорстко регулює ввезення продукції із зони на внутрішній ринок і не допускає, щоб її завозили понад 20 відсотків від випуску. У деяких інших державах завозити продукцію із зони у свою державу зовсім заборонено.

На жаль, нічого цього не враховано у закарпатському варіанті.

Проектом для всіх підприємств у Закарпатті передбачалося, незалежно від ефективності їхньої праці, зниження загальнодержавних податків на 50 відсотків. У п'ять разів щодо інших підприємств України знижується частка іноземного учасника у статутному фонді підприємства з іноземними інвестиціями, яке на 5 років звільняється від сплати податків.

Протягом перших п'яти років області треба надавати безпроцентний кредит. Постає питання, де у цей важкий для України час взяти такі гроші? Кому із соціальних категорій населення їх недодати?

Проект неодноразово суперечить Конституції. Скажімо, пропоновано надати право законодавчої ініціативи керівним структурам Закарпатської області.

Є багато інших питань, на які проект не дає чітких відповідей.

Немає сумніву, що соціально-економічна ситуація потребує зміни структури виробництва, впровадження нових форм господарювання, особливо тих, які випробувані у різних країнах світу. Можливо, однією із найбільших помилок, які мають місце у нашій державі, є неприпустимо повільні темпи впровадження нових форм ринкової перебудови. Тому створення вільних економічних зон в Україні як мікроелементів інтеграції до ринкового світу заслуговує на увагу і потребує якнайскорішого започаткування. Аналізуючи ситуацію у Верховній Раді, можна сміливо робити прогнози, що більшість депутатів добре орієнтується у цій проблемі. Вони з великим бажанням проголосують за створення ВЕЗ на невеликих територіях без населених пунктів. Нехай то буде Одеський чи Іллічівський порти, Бориспільський чи Ужгородський аеропорти, нехай буде шахта, завод чи інше підприємство. Але те, що запропоновано для Закарпаття, то не «нитка Аріадни», яка виведе Закарпатську область і всю Україну з кризи. То більше нагадує ще один штучний лабіринт на цьому шляху.

Микола БАЛАНДЮК,
народний депутат України.
Дніпродзержинськ.

Тонка крига, врешті, проламується...

Економічні проблеми України з трибуни Міжнародного валютного фонду

Торік, під час зустрічі виконавчого директора МВФ Мішеля Камдесю з українською делегацією, «головний фінансист світу» подарував нашому міністру фінансів банкноту номіналом у мільйон заїрів, сказавши: «П'ять літ тому вона коштувала 10 тисяч доларів, а нині — трохи більше 1 долара. Отож, поглядайте на неї щоразу, коли приймаєте бюджетні рішення, аби український карбованець не пішов таким само шляхом».

На жаль, усе ж пішов. Та ще й якими кроками... Торік МВФ вимагав обмежити дефіцит державного бюджету розміром у 6 відсотків валового національного продукту. Фактично ж він сягнув 20 відсотків, а загальний дефіцит фінансових ресурсів (враховуючи заборгованість держави по кредитах центрального банку) перевищив 40 відсотків. Коли в грудні минулого року я знову приїхав до штаб-квартири МВФ, реакція всіх, з ким довелося обговорювати наші економічні проблеми, від виконавчого директора фонду до експертів другого європейського відділу, була приблизно однакова. Вочевидь, найточніше (хоч і не найприємніше для нас) її сформулював професор Дорнбуш. Вичерпавши аргументи в дискусії, він зупинив її словами: «Про що взагалі можна дискутувати з представником країни, яка має такий шалений бюджетний дефіцит?».

Офіційні особи МВФ обережні у висновках як дипломати. Вони так не скажуть. Але саме їхнє мовчання промовисте. У доповіді на сесії МВФ у вересні цього року М. Камдесю говорив про успіхи економічної реформи в Албанії, Польщі, Словенії, Чехії, Естонії, Китаї, Камбоджі, Монголії, В'єтнамі. Підкресливши, що найбільшу стурбованість викликає відсутність стабільності у грошово-кредитній сфері Росії та інших країн колишнього Радянського Союзу, за винятком країн Балтії, він відзначив: МВФ має надії на успішну реалізацію програм фінансової стабілізації в Росії, Білорусі, Казахстані, Киргизії та Молдові. Щодо України, то її жодного разу не було згадано у об'ємистій доповіді. До нас, певно, можна віднести лише слова про те, що «в більшості інших країн колишнього Радянського Союзу програми стабілізації та реформ ще не розроблено, і надто довга затримка може зробити це завдання ще складнішим». Менш дипломатичним виявився віце-прем'єр Росії Шохін, який, розглядаючи ситуацію в країнах з «перехідною економікою», прямо заявив: «... немало країн, в яких ситуація за минулий рік значно погіршилася. В цій групі — перш за все ряд країн колишнього Радянського Союзу і в першу чергу — Україна, де вже можна констатувати початок гіперінфляції».

Слова досить гіркі і можна було б з ними не погодитися, киваючи на зловредність горезвісного «північного сусіда». Одначе куди дітися від фактів? Зокрема, того, що навіть полегшені умови отримання кредитів МВФ на підтримку структурних перетворень (така собі пільга для відстаючих) не змогла виконати, здається, лише Україна.

Цього року бюджетний дефіцит буде ще більшим. А інфляція... Тут я не погоджуюся з паном Шохіним: гіперінфляції в нас іще немає. Те, що маємо, в підручниках називається «галопуючою інфляцією». Це дуже шкідливе явище, але його не можна навіть і порівняти зі справжньою гіперінфляцією. Коли вона сталася на початку двадцятих років у Німеччині, за пересилання звичайного листа поштою доводилося платити мільярди марок. Грошима обклеювали стіни в прямому розумінні. То вже були не жарти: повний крах національної економіки і шлях для наступу фашизму. Американський бізнесмен Ж.Сорос, який бачив це у своєму дитинстві в рідній Угорщині, досі витрачає свої гроші через різні фонди, аби такого не сталося в інших країнах. Та й гіперінфляція може стати бідою не лише для тієї країни, де розпочнеться.

На жаль, в Україні до цього ставляться все ще легковажно, ніби йдеться про класичне гасло: «Дітям сірники — не іграшки!»

Останнім часом у нас знайшли ще одну «забавку» — валютну систему. Взявши на себе зобов'язання, передбачені Статутом МВФ, ми вступили до фінансового клубу «дорослих країн», а поводимося... Коли виконавчий директор МВФ наголошує: «Багато ще слід зробити для лібералізації валютних механізмів», Україна прямує в протилежному напрямку — прямісінько до відновлення державної валютної монополії з конфіскацією валютних надходжень за вигаданим курсом і їх наступним адміністративним перерозподілом. Нікого не хвилює, що цим ми порушуємо вимогу про усунення практики адміністративного обмеження валютного курсу, критерієм якого є адміністративно встановлена розбіжність між курсами для різних економічних суб'єктів більш ніж 2 відсотки (нагадаю, у нас одні змушені купувати долар за 20 і більше тисяч карбованців, а інші отримують його за 6 тисяч...). Коли я запитав одну офіційну особу з МВФ, до яких наслідків для України це може призвести, той відповів: «Які там наслідки! Ми вам кредити не давали, ну то й...» Знову-таки: «дипломатично», але досить зрозуміло. Якщо ж заглянути до офіційних документів МВФ, то там можна прочитати з цього приводу таке: «МВФ повинен продовжити роботу зі зміцнення нагляду за виконанням країнами зобов'язань, які вони взяли на себе (...). Все це призводить до появи конфіденційних ініціатив, які можуть виявитися в окремі моменти несподіваними для декого. Але такий сюрприз не повинен дивувати!» Досить зрозуміле попередження, чи не так? А щоб не було ніяких сумнівів, на одному з останніх засідань ради директорів Європейського банку реконструкції і розвитку було прямо поставлено питання про припинення економічних відносин з Україною, оскільки вона сама собі допомагати не хоче. Рішення відклали у зв'язку з тим, що Президент України в своєму вітальному листі новопризначеному президентові ЄБРР Ж.де Ларозьєру висловив надію на співробітництво з банком у справі приватизації та структурної перебудови. Отож було прийнято рішення ще трохи почекати, доки ми від слів перейдемо до діла.

Французький аристократ і відомий фінансист (колишній виконавчий директор МВФ та голова Банку Франції) Жак де Ларозьєр на сьогодні, може статися, єдина людина в фінансовому світі, з якою пов'язані надії на поліпшення відносин з Україною. Його попередник Жак Атталі був відомий не лише екстравагантністю, а й теорією пріоритетності фінансової допомоги Росії, котра, як «локомотив», повинна витягти за собою інші пострадянські країни. Де Ларозьєр, як професіонал, тверезіший у своїх планах і розуміє реалії, що склалися в світі. Але він фінансист, а не альтруїст.

Переді мною лежить перелік 26 програм кредитування України Світовим банком на 1993-96 роки. Лише одна з них (на 27 мільйонів доларів) розпочалася. Всі інші або все ще розробляються, або навіть не починалися. Більшість чекає, коли на кредитному «світлофорі» МВФ спалахне зелене світло.

Ну а поки що за рейтингом ризику вкладення інвестицій Україна міститься на 146 місці серед 170 країн, заробивши з огляду на перспективи економічного розвитку 7,29 бала, а з економічної стабільності — 5,05 бала з 25 можливих. Рік тому ми займали 122 сходинку, і те видавалося несправедливо занижено.

Слід, нарешті, збагнути: в нашому економічному розвитку насамперед повинні бути зацікавлені ми самі, а не МВФ чи західні інвестори. Шлях нагору зможемо здолати лише тоді, коли самі того захочемо. А ставлення до нас?.. Що ж, давайте спробуємо усвідомити, чому воно саме таке. Як і те, що, може, й самі в цьому добряче винні.

Олександр ШАРОВ,
віце-президент акціонерного товариства «Українська фінансова група».

Екран новин

Конкуренти об'єдналися

Банкіри Львівщини утворили асоціацію. Ця громадська організація, як було зазначено на першій прес-конференції, об'єднала конкурентів, котрі спочатку «кусали» одне одного, а тепер помудрішали й вирішили об'єднатися для захисту своїх інтересів та вироблення спільної стратегії і тактики. Асоціація оприлюднила заяву з приводу багатьох безпідставних звинувачень. Президент «Електробанку» Л. Загородня вважає: глибинною причиною нападок на комерційні банки є те, що вони стали на ринкові рейки, тоді як 96 відсотків економіки України — у державному секторі, реформи не провадяться, консерватори чинять опір. З огляду на це асоціація банків Львівщини збирається прилучитися до передвиборної кампанії і підтримати професіоналів, центристів.

Форма крісла — річ не остання

Німецька фірма «Алекс Ліндер ГмбХ» і товариство з обмеженою відповідальністю «Телехаус Київ Міжнародні комунікації» провели у Києві семінар для керівників провідних (близько 40) українських комерційних банків.

Фірма «Алекс Ліндер» входить до складу міжнародної групи ДЛВ, що об'єднує компанії, які будують банки і виготовляють банківські обладнання. На європейському ринку частка фірми в цьому становить 25 відсотків, у Німеччині - 60.

До речі, семінар у Києві — перший на терені колишнього Союзу і хоч, за словами представника фірми Ульріха Буадіша, їхні ціни на рівні середньоєвропейських (скажімо, 10 тисяч доларів США коштує закрите, куленепробивне із сучасним обладнанням місце касира), пропозиції до співпраці уже є. Адже за сьогоднішніх, відносно однакових, банківських відсотків клієнт піде до того банку, де він почуватиметься комфортніше та захищеніше. Тож у банківській справі навіть форма крісла — річ не остання. І особливо важливо модернізувати українські комерційні банки до того, як в Україні відкриють власні філії провідні світові банки.

Щоб знати, що в нас є і скільки

Кабінет міністрів ухвалив створити комплексну систему звітних і планових балансів національної економіки. До неї мають увійти міжгалузевий баланс, баланси суспільного продукту, основних доходів і витрат населення, платіжний і торговельний баланси, розрахунковий баланс надходжень та платежів у ВКВ, розрахунок кількості населення тощо. Залишається тільки запитати, чому цього не було зроблено раніше.

«УТЕЛ» крокує по країні

У Полтаві стала до ладу міжнародна телефонна станція, змонтована СП «УТЕЛ».

Відтак у полтавців з'явилась можливість користуватись автоматичним міжнародним зв'язком. В день відкриття станції заступник глави облдержадміністрації Василь Паламарчук без жодних проблем зателефонував генеральному консулу України в Чикаго Анатолію Олійнику. Втім, як на мене, то ліпше б Василь Григорович отак же з першого разу додзвонились до мого рідного села Орданівки, що в Диканському районі. На цю тему я мав розмову із генеральним директором обласного підприємства «Полтавазв'язок» Борисом Ленем. І Борис Михайлович зумів мене переконати, що не такі вже й кепські справи у зв'язківців області. Скажімо, уже з дня відкриття нової станції проходження телефонних сигналів між Полтавою, Комсомольском, Карлівкою, Решетилівкою, Миргородом відповідає міжнародній якості. А найближчим часом десятки; я справді не помилився, десятки таких станцій стануть до ладу у населених пунктах області.

За повідомленням наших кореспондентів О.ТЕЛЕНЧІ, С.ЛАВРЕНЮКА, Г.ГРИНЯ.

Вернісаж новин

Ціну прогнозам погоди ми знаємо

А прогнозам надзвичайних ситуацій у суспільстві?

Сьогодні у Пущі-Водиці під Києвом розпочав роботу Міжнародний практичний семінар з проблем прогнозування надзвичайних ситуацій та управління ними.

Як повідомив прес-центр Міністерства України у справах національностей та міграції, крім керівника цього відомства Олександра Ємця та віце-прем'єр-міністра Миколи Жулинського у конференції візьмуть участь Ян Девіс та Дай Томпсон. Перший є директором Оксфордського центру з вивчення надзвичайних ситуацій, а другий представляє Управління Верховного комісара у справах біженців, що діє при ООН.

Нова колегія по-новому «мете»?

Нова колегія Генеральної прокуратури України провела виїзне засідання у Хмельницькій області, де розглянула питання виконання органами прокуратури області вимог Закону України «Про прокуратуру» та галузевих наказів Генерального прокурора України. Таку нетрадиційну форму роботи, як повідомляє прес-центр Генпрокуратури, використано колегією з метою більш глибокого вивчення стану справ безпосередньо на місці.

Колегія позитивно оцінила зусилля прокурорів Хмельниччини, спрямовані на захист прав громадян, додержання законодавства у соціально-економічній сфері, в діяльності місцевих органів. За останні півтора року в установах, організаціях і на підприємствах прокуратура виявила до 3,5 тисячі порушень законів, з метою усунення яких зроблено 2900 протестів, подань і приписів. На вимогу прокурорів 2260 порушників законодавства притягнуто до дисциплінарної чи адміністративної відповідальності. За позовами прокурорів тільки за перше півріччя цього року державі та окремим громадянам відшкодовано збитки в сумі 815 мільйонів карбованців. Та й цього, з усього видно, недостатньо, і колегія звернула увагу прокурора області Р.Вільканця та підлеглих йому прокурорів на необхідність посилення нагляду за додержанням законів органами, які проводять боротьбу зі злочинністю, рівень якої значно зріс.

Листопадовий «улов» прикордонників

Протягом листопада прикордонники України затримали контрабандних вантажів на суму більш як на 15 мільярдів карбованців. Державі повернено 22 тонни цукру, 9 тонн вершкового масла, 36 тонн олії, 11 тонн цукерок, 19 тонн круп тощо. На кордонах України також вилучено багато відеотехніки і електротоварів 475 найменувань, 77 тонн пально-мастильних матеріалів, 65 тонн міді, 18 тонн сталі, 40 тонн вугілля.

Неспокійно було на кордоні й через діяльність наркомафії. 374 кілограми наркотичної сировини та 988 одиниць різноманітної зброї — такий лише листопадовий «улов» прикордонників.

Культура

Кожен фонд потребує нових надходжень.

І книжковий також

Президія Верховної Ради України схвалила пропозиції Комісії Верховної Ради з питань культури та духовного відродження, Міністерства культури України про надання Державній бібліотеці України статусу Національної парламентської бібліотеки.

Якою є ця бібліотека сьогодні і яким буде її завтрашній день — про це кореспондент «Голосу України» веде розмову із заступником директора Національної парламентської бібліотеки О.Олександровою.

— Олено Костянтинівно, розкажіть, будь ласка, коротко про вашу бібліотеку... Про її, так би мовити, родовід, цифрові і змістові параметри.

— За віком наша бібліотека — одна з найстаріших в Україні, їй скоро виповниться 130 років. Вона має 4-мільйонний книжковий фонд 66 мовами світу, щорічно обслуговує понад 40 тисяч читачів, співробітничає з 200 міжнародними організаціями, провадить дослідницьку, науково-методичну роботу, координує діяльність бібліотек нашої держави. До речі, національна бібліотечна система України налічує 50 тисяч бібліотек, розміщених чи не в кожному населеному пункті, на кожному великому підприємстві, в навчальних закладах. Національне багатство наших бібліотек репрезентує унікальний, безцінний за своєю значущістю для нинішнього і майбутніх поколінь 718-мільйонний книжковий фонд: сучасні книги, стародавні рукописи, першодруки, колекції... З піднесенням національної самосвідомості народів, що мешкають в Україні, створюються, зокрема, спеціалізовані бібліотеки: єврейська, німецька, азербайджанська, тюркська, вірменська, кримськотатарська, польська та ін. У Києві працює бібліотека творів української діаспори. Фонди цих книгозбірень багато в чому скомплектовані завдяки надходженням від співвітчизників з-за кордону, на їх базі працюють Центри відродження національної історії та культури, провадиться спільна робота і науковий пошук з історіками, літераторами, бібліографами, діють гуртки з вивчення мов.

Із зміною в ставленні держави до духовно-релігійної сфери відбувається відповідна переорієнтація діяльності бібліотек у бік духовного відродження. Пункти видачі теологічної літератури з допомогою віруючих відкрито у ЦБС Закарпатської області, в Запорізькій, Житомирській, обласних універсальних бібліотеках, ЦНБ міста Києва. Працюють при бібліотеках і центри соціально-психологічної або медичної допомоги населенню, телефони довіри.

Це розширює діапазон конкретних послуг читачеві відповідно до його уподобань, дає можливість будувати обслуговування населення більш демократично.

Прикро, але сьогодні стикаємося з випадками, коли саме існування бібліотек, особливо на підприємствах чи в установах, цілком залежить від волі адміністрації. З цим не можна погодитись.

— Отже, ви перейшли до перспектив розвитку бібліотечної справи. Що тут є цікавого? І які проблеми?

— Передусім — це збереження і посилення гуманістичної місії бібліотек України в ринкових умовах, недопущення ущемлення прав громадян на безперешкодне, безплатне одержання необхідної інформації. Все це має бути провідним і в такій важливій соціальній державній інституції, як Національна бібліотека.

— А зі зміною статусу, очевидно, змінюються і концепція та практичний зміст діяльності вашої бібліотеки, вже парламентської?

— Безперечно. У бібліографічній діяльності пріоритетними стануть підготовка наукових бібліографічних посібників, у т.ч. ретроспективних, із загальнонаціональних і особливо законотворчих питань, ведення зведених каталогів української книги, створення зведеного банку даних про вторинні джерела інформації, які дадуть «ключ» до бібліотечних ресурсів країн СНД і далекого зарубіжжя.

В залежності від бажання відвідувача бібліотекар допомагатиме йому в роботі або виконуватиме усі процеси сам, надаючи користувачу кінцевий результат зробленого. Провадитиметься систематичний аналіз потреб читачів, їх незадоволеного попиту, виявлення їхньої думки та оцінка діяльності бібліотеки через бібліотечну соціологічну службу, через створення своєрідного «читацького досьє» кожного відвідувача.

— Це важливо, але досі, на наш погляд, бібліотека повільно розгортає свою діяльність в усіх цих напрямах. Чому?

— Дещо, звичайно, робиться. Але, певна річ, замало. Адже організаційні заходи оформлення статусу бібліотеки ще не завершено, в тому числі і з таких важливих питань, як структура, штат, фінансування. Проекти відповідних документів на розгляд уряду ми підготували вже давно.

— Бібліотека набуває статусу парламентської. А чи знають про це самі парламентарії? Чи бувають вони у вас?

— Так, знають і бувають. Практично всі постійні комісії Верховної Ради користуються нашими фондами. Щомісячні списки «Нові надходження з питань суспільних та гуманітарних наук», які готує бібліотека, служать їм основою для замовлення конкретних видань. Хоча, відверто кажучи, поки що послугами бібліотеки користується не більш як 10 відсотків депутатського корпусу.

Для створення нормальних умов депутатам у роботі з бібліотечною книгою ми обладнали спеціальний зал на 68 місць, де зосереджено довідкову, енциклопедичну літературу, зокрема й іноземними мовами, найбільш запитувані видання з економічних питань (бізнес, ринок, менеджмент), з історії і культури України, юридичного характеру, а також реферативні журнали, газети. Поруч діють щотижнева виставка нових надходжень, сектор періодики. У перспективі можуть бути обладнані спеціальні місця для роботи з перекладачем, із засобами оргтехніки, кінофотодокументами тощо. Передбачаємо додатковий комп'ютер для цього залу — тепер усі читачі користуються двома під час вибору книг.

— Це вже, як мовиться, щось!

— Так. Але додам, що взаємовідносини бібліотеки і народних депутатів складаються не лише в режимі використання фонду, а й турботи про долю цього закладу. Так, група депутатів подала нам відчутну допомогу у розв'язанні проблеми відновлення обов'язкового примірника творів друку з країн СНД. Це депутати С.Хмара, І. Заєць, С. Пушик, П. Осадчук, В. Романюк, Р. Іваничук, П. Голубець. Сьогодні бібліотека спільно з Держкомвидавом України відпрацьовує механізм цього книгообміну. Робиться надзвичайно важлива для нас справа. Зазначу, що взагалі особливий наголос ми робимо нині саме на формуванні фонду. Розширюємо його видовий та типологічний склад, зокрема, за рахунок офіційних видань, парламентських, урядових документів, документів ООН, ЮНЕСКО, інших міжнародних організацій, законодавчих матеріалів. Продовжуємо поповнювати фонд національною книгою.

Соціальний зріз

Сповіщаючи недавно читачам про те, що в підвалах Рівненської міської управи знайдено величезні «поклади» ще торішньої гуманітарної допомоги, ми пообіцяли розповісти про це докладніше. Що й робимо.

Сидить управа на... скарбах

Почувши про гуманітарні скарби у підвалах міської управи, місто загуло. Тож негайно була створена депутатська комісія, і її голова — депутат міськради, заступник начальника обласного управління СБУ полковник Григорій Білоус — вже доповів про наслідки перевірки на сесії міськради. Ще й супроводжував розповідь відеокадрами.

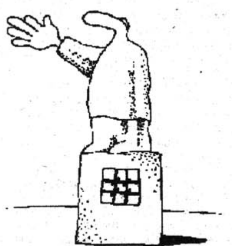
Все це багатство — одяг, взуття, продукти і т.ін. — лежить у підвалі з грудня минулого року. А мало стати різдвяними подарунками для дітей-сиріт, малоіщих людей, інвалідів. Та не стало. Бо ключ від сховища потрапив до рук директора департаменту соціального обслуговування населення Рівненської міської управи пана-товариша Кирилецького. Потрапив — і міцно осів у його кишені. На довгі-довгі місяці, протягом яких можна було скільки завгодно «проінвентаризувати» ящики. Тим більше, що обліку цих матеріальних цінностей ніхто не вів. Німці поклалися на совість рівненських керівників, а колишній голова управи І. Федів, котрий нині вчиться на керівника ще більшого масштабу в Інституті управління при Кабінеті міністрів, — невідомо на що. Покидаючи управу, Іван Осипович не потрудився «зачистити» місце. Та й сам пан-товариш Кирилецький, як ми вже повідомили, «злиняв» з управи, не розпрощавшись із заповітним ключиком.

Розслідування цієї брудної справи триває. І починають спливати деякі цікаві подробиці. Наприклад про те, як «дарувалися» й «передаровувалися» керівництвом управи подаровані німцями місту Рівному три машини «Мерседес» (сюжет такий захопливий, що потребує окремого висвітлення). Або як розчинилися у просторі з подачі того ж таки Кирилецького подаровані німцями 500 дойчемарок. Чи про 4 тисячі доларів США — благодійний внесок американських туристів на допомогу дітям-сиротам. Куди, гадає читач, пішли оті благодійні долари? На харчування сиріток? На влаштування їхнього побуту? Ні, вони пішли... до кишені все того ж Кирилецького. З липня до листопада оті 4 тисячі перебували в обороті у спритника. І лише коли ним зайнялася комісія, «згадав» Кирилецький про «зелененькі»: відірвавши від серця, змушений був повернути дітям-сиротам.

Комісія встановила, що вищезгадана гуманітарна допомога складалася зі 120 місць. А залишилося ж тільки 74 ящики, з яких лише 8 не розпотрошені. Може, хтось скаже, що ті взуття й одяг нікому не потрібні? Тоді звернімося до одного з документів. П'ятнадцятого лютого, коли пан-товариш Кирилецький уже третій місяць носив ключ від складу гуманітарної допомоги, депутат міськради Ілля Башта передав йому заяву від матері п'ятьох дітей Л. Завірюхи. «Прошу допомогти мені, — писала Людмила Олексіївна, — в одержанні допомоги, бо я багатодітна мати». І що ж, видав Кирилецький зі «своїх» багатств пару-другу черевичків чи дитячих костюмчиків? Ні, він дав письмову відповідь жінці: «... Вам необхідно звернутися за місцем роботи (якщо Ви не працюєте, то за місцем роботи чоловіка)». То як це можна кваліфікувати? Тим більше, що тих, хто потребує негайної допомоги, у Рівному дуже багато. Голова спілки багатодітних сімей Галина Федюкович повідала недавно: є чимало дітей, котрі не мають у що взутися, не мають бодай найдешевшої курточки, а в міській управі навіть не спромоглися скласти список таких родин.

Днями було організовано прес-конференцію, на якій давав відповіді журналістам і Кирилецький. Ні, не видно було, що його мучать докори сумління. Навпаки, поводився зверхньо, вивизно, не просто говорив, а по-начальницькому, з пристукуванням кулаком по столу. «Що, приховав гуманітарну допомогу?» Та її тоннами розкрадали — каву, шоколад, м'ясні консерви... Привласнив долари? То я їх повернув...»

«Повернув» — через три місяці, коли вже запахло смаленим. І, наче нічого не сталося, продовжує Кирилецький виховувати майбутніх педагогів (влаштувався доцентом), сіяти «розумне, добре, вічне». Це в

Америці за таких обставин міська управа вже згоріла б від сорому, а в «совків» — то майже норма. «А дзуськи!..» — у таких випадках каже «совок» і плює всім в пику.

... А тим часом колишній голова Рівненської міської Ради і управи Іван Федів, той самий, за правління якого «розкрадали тоннами», хапали, цупили і привласнювали, спокійнісінько вчиться у Києві на ще більшого начальника. І плювати він хотів на всілякі там комісії — «поїзд пішов»... Пан-товариш Кирилецький теж думав, що з часом усі забудуть і про німецькі ящики, і про американські долари.

Ні, не забули...

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

З архівів КДБ

Як підполковник Матроскін прислав у посилці П.Шелесту бойову гранату

В аналах КДБ для історії ця операція згадується як приклад високого професіоналізму у розкритті заплутаної справи. Тривалий час відповідна інформація зберігалася під грифом «Для службового користування». І лише тепер випала нагода розповісти про цю операцію. За сприяння СБУ по Сумській області вдалося розшукати безпосереднього учасника подій, колишнього оперуповноваженого А.Биченка. І ось яка картина вимальовується з його розповіді.

1969 рік. До центральних державних та партійних органів стали надходити дивні листи — автор викладав у них своє бачення проблем, пропонував власний план їх розв'язання. Тоді саме велася робота з підготовки нового Статуту Збройних Сил. І, забігаючи наперед, скажемо, що деякі ідеї дописувача чи так чи інак знайшли відображення в остаточному варіанті Статуту. Особливу зацікавленість органів зумовив, власне, не зміст, а стиль цих послань. Анонімник не просто ділився думками, а категорично вимагав втілити в життя пропоновані ним заходи, а коли ні — то погрожував терористичними актами і фізичною розправою над вищими керівниками держави. Що ці слова — не жарт, скоро переконалися працівники служби охорони першого секретаря ЦК компартії України П.Шелеста. Відкривши посилку на його ім'я, вони виявили там бойову гранату РГД-39, обкладену кількома десятками автоматних патронів, поміченених якимись рисками.

Чи усвідомлював зловмисник можливі наслідки своїх дій? Ще б пак! Він неабияк подбав про конспірацію. Листи вкидав лише у поштові скриньки Москви й Києва, мудрував над текстами, комбінуючи письмо з вирізаних газет і журналів слів і речень. На монтаж одного листа, як підрахували спеціалісти, невідомий витрачав щонайменше добу безперервної роботи. Отже, кедебісти мали справу з людиною цілеспрямованою, фанатичною у досягненні мети.

Що ще можна було виразно прочитати між рядками епістолярних послань? «Об'єкт», безперечно, належить до інтелектуалів, добре знає, про що пише, отже, цілком може бути діючим або відставним офіцером армії, МВС або КДБ.

«Крота» (оперативна кличка невідомого) майже рік розшукували по всьому Союзу. Було піднято й вивчено тисячі особових справ, томи інших документів, аж поки у списку підозрюваних залишилося з півтори сотні прізвищ. Потрапив до нього і начальник штабу однієї з військових частин дислокованих у Шостці Сумської області, Б.К.Матроскін. Деякі прикмети збігалися, та й почерк підполковника зацікавив експертів. Але графологи розійшлися у висновках: декотрі стверджували, що почерки анонімника і Матроскіна ідентичні, а декотрі, не менш авторитетні, це заперечували. І хоча за першим разом нічого довести не вдалося, відтоді за кожним кроком начштабу негласно стежили.

Спостереження додали чимало нових свідчень для досьє підполковника Матроскіна. Зокрема, з'ясувалося, що він пише кандидатську дисертацію про династію Романових і за літературою вряди-годи навідується до столичних бібліотек, що тема будівництва збройних сил — улюблений його «коник» у публічних дискусіях та кулуарних розмовах.

— Нам, рядовим оперпрацівникам, листів «Крота» звичайно не показували, — згадує Анатолій Петрович. — Дали лише загальні орієнтири. Серед особливостей, на які просили звернути увагу, була часта повторюваність у листах одних і тих самих «крилатих висловів». Зокрема, «Хочеш миру — готуйся до війни», «Дивитися крізь рожеві окуляри». Коли під час відвідань військової частини я поцікавився у колег Матроскіна, чи є у того улюблені приказки, мовні штампи, мені назвали їх аж п'ять. Дослівно таких, які полюбляв уставляти у листах анонім. Останні сумніви відпали, і було прийняте рішення про арешт «Крота».

Спочатку Матроскін відхиляв будь-які звинувачення, але подані йому речові докази (знайдений на квартирі трафарет, з допомогою якого вирізав й клеїв друковані слова та речення, патрони з точно такими, як у посилці П.Ю.Шелесту, позначками напилком, залізничні квитки до Москви з датами, які збігалися з термінами відправлення листів у «верхи») швидко відбили у нього бажання розігрувати благородний гнів і образу офіцерської гідності.

Важко судити про справжні мотиви дій Матроскіна — я був лише одним з виконавців оперативної роботи, та й судові засідання не відвідував. Знаю тільки, що за свої «витівки» він мав відсидіти сім років, але вже через три роки його звільнили. Від початку слідства скромною персоною Матроскіна впритул займалися світила московської і ленінградської шкіл психіатрії. Як і свого часу графологи, фахівці-конкуренти упродовж трьох років висловлювали діаметрально протилежні діагнози щодо психічного здоров'я ув'язненого. Нарешті, перемогла версія про те, що «Кріт» — хвора людина, і його випустили. Опісля Матроскін разом із сім'єю виїхав на постійне місце проживання до Воронежа.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Сумська область.

Спорт

«Верес» і «Кремінь» — порушники спокою

Кубок країни з футболу. 1/8 фіналу. «Таврія» — «Нива» (Тернопіль). 3:0. Фурсов, 35 (1:0), Кундинок, 68 (2:0), Фурсов, 84 (3:0). Перший матч — 0:0. **«Шахтар» — «Кремінь». 1:1.** Федьков, 16 (0:1), Біличенко, 35, з пенальті (1:1). 1:2. **«Торпедо» — «Темп». 1:0.** Ветров, 44 (1:0), Бонецький, 89 (2:0). 1:2. **«Карпати» — «Зоря-МАЛС». 6:1.** Гамалій, 6 (1:0), Кардаш, 30 (2:0), А.Шулятицький, 32 (3:0), Марич, 47 (4:0), А.Шулятицький, 65 (5:0), Кузнецов, 86 (5:1), Валенко, 88 (6:1). 2:2. **«Буковина» — «Волинь». 2:1.** Дикий 9 (0:1), Бондарчук, 34 (1:1), Фінкель, 75 (2:1). 0:2. **«Дніпро» — «Нива» (Вінниця). 4:1.** Михайленко, 27, з пенальті (1:0), Павлюченко, 39 (2:0), Похлєбаєв, 73 (3:0), Овчаренко 59 (3:1), Михайленко, 72, з пенальті (4:1). 0:2. **«Чорноморець» — «Металург». 3:0.** Романчук, 63 (1:0), Бондаренко, 72 (2:0), Парфьонов, 86 (3:0). **«Динамо» — «Верес». 1:1.** Паляниця, 34 (0:1), Шкапенко, 41 (1:1). 0:0.

Скоротилася до восьми кількість виборювачів Кубка країни. На цьому етапі порушниками спокою стали кременчуцький «Кремінь» і рівненський «Верес», який вдалося вибити з розиграшу знаних кубкових бійців — донеччан і киян.

І, погодьтеся, головна несподіванка сталася в Києві, на Республіканському стадіоні, де «Верес», почуваючись досить комфортно, повівся цілком агресивно, перший домігся успіху і за підсумком двох матчів досяг бажаного результату. Утім, головний тренер гостей **Михайло ДУНЕЦЬ** не вважає за сенсацію вихід його підопічних до чвертьфіналу престижного турніру. Він сказав мені одразу після зустрічі:

— Гадаю, що наша стабільна гра протягом першої половини сезону підтвердила: «Верес» — цілком серйозний колектив. Лише на старті ми програли два поєдинки. Але після цього вже не поступалися суперникам ні вдома, ні в гостях. Цей показник, певен, досить пристойний. Щоправда, нашим гравцям поки що не завжди вистачає майстерності для утримання переможного результату.

Стосовно сьогоднішнього поєдинку, то на нього виходили з конкретним планом: не поступитися іменитому «Динамо». Отож, діяли від оборони, гостро контратакуючи. До речі, в першому матчі з киянами забили, як на мене, чистий гол, який арбітр чомусь не зарахував.

— Пане Дунець, добре відомо про велику турботу, якою оточив ваш колектив президент клубу, відомий підприємець Олександр Коротков. Але що, окрім цього, спричинило до перетворень, які сталися з «Вересом» минулого сезону, — такий собі нещасний аутсайдер, а сьогодні — один з лідерів чемпіонату, успішний виборювач Кубка?..

— Знаєте, не все одразу виходить, як бажається. Хоча і в попередньому чемпіонаті ми були не такі вже й безнадійні. Часто судді помиляються стосовно нас. Хоча не стверджуватиму, що то були завжди упереджені дії. До речі, коли очолив команду в січні, в ній залишилося тільки... четверо гравців. Але поступово ансамбль усе ж народився, і в другому колі здобули чимало очок — чотирнадцять.

До нового сезону готувалися з настроєм і ретельно. Особливо корисно провели збір у Швеції. І на той час, коли розпочався третій чемпіонат України, команда була вже досить зіграна й здружена, ми подолали серйозні випробування, набили гуль і зрозуміли, що здатні бороться за високі місця. Хоча більшість гравців «Вереса» свого часу чомусь не впали в око тренерам інших колективів. Даремно, бо виявилися честолюбними чоловіками з сильними характерами.

— Попереду відпустка, що робитимете після неї?

— На відпочинок одразу не підемо, а вирушимо до Словенії, де візьмемо участь у турнірі. Сьомого січня зберемося на перше тренування. Протягом трьох тижнів працюватимемо в Україні. А потім вирушаємо до Іспанії. Маємо запрошення. Тренуватимемося, гратимемо товариські матчі.

Добре усвідомлюємо, що попереду важке завдання: виступати на два фронти. Але ж мотивації дуже високі: Кубок і чільне місце в чемпіонаті...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Президія Національного комітету Товариства Червоного Хреста України висловлює щире співчуття голові Національного комітету Товариства І.Г. Усіченку з приводу тяжкої втрати — смерті його батька Гната Митрофановича

Спасибі рідному урядові за батьківську турботу про ціни

(Закінчення, початок на 1-й стор.)

Те, що люди побачили на прилавках магазинів 6 грудня, — це результат того, як «крутнулися» радгоспи і колгоспи, заготконтори, агрофірми тощо. Черга — за століначальником. Зважаючи на те, що на початку грудня ще діяли обмежувальні рівні рентабельності, століначальнику є що сказати. Поки що ціни переляками, але інструмент подальшої лібералізації в руках століначальника. Від того, яку мелодію він заграє, залежить, як болюче ціни кусатимуться.

І останнє. Агровиробник, який годує країну, має в будь-який час одержувати сталий прибуток, але й держава має право на пристойний рівень життя, про який скрізь дбають уряди. А наш уряд лиш створює атмосферу для нездорових асоціацій. У метро.

Сергій ВУСАТИЙ.

ГОЛОС УКРАЇНИ
ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311232.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».